

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pesinnän häirintää

Hakija

Turun yliopisto, Saaristomeren tutkimuslaitos / Jari Hänninen

Asia

Lupahakemus sääksen pesinnän kuvaamiseen Seilin saarella Paraisilla, Varsinais-Suomessa.

Hakemus

Hakija hakee lupaa sääksen (*Pandion haliaetus*) pesinnän kuvaamisen jatkamiseen Seilin saarella Saaristomerellä Paraisilla. Hakijalla on ollut kuvaamiseen aiempi poikkeuslupa VARELY/724/2020. Pitkäaikaisseurannan luonteen vuoksi lupaa haetaan useammalle vuodelle, 1.1.2025-31.12.2029 väliselle ajalle. Livekuvaa lähettävää pesäkuvausta tehdään ympäri vuoden, mutta luonnonsuojelulain mukaista poikkeuslupaa kuvauksen toteuttamiseen tarvitaan erityisesti pesimäaikana huhti-elokuussa. Kamera sijaitsee luonnonsuojelualueella Seilin saarella, ja se on ollut paikallaan jo vuodesta 2006. Turun yliopiston Saaristomeren tutkimuslaitos on saanut Metsähallitukselta luvan Seilin luonnossa tapahtuvaan tutkimus- ja opetuskäyttöön sekä vähäiseen näytteenottoon (MH1871/2019).

Kuvauksessa käytetään valvontakameraa (Milesight Pro PTZ Dome 5 mp). Kuva välitetään antennin välityksellä serverikoneelle, ja sieltä edelleen YouTube-palveluun ja Saaristomeren tutkimuslaitoksen hallinnoimalle saaristomeri.utu.fi -sivustolle. Kamerassa on myös mikrofoni ja lintuja häiritsemätön infrapunavallo. Linjamerkkiin asennettu pesäkamera saa virtansa linjamerkin alla olevasta sähkökaapista, josta on vedetty johto kameralaitteistolle. Kuvaamisesta vastaa Saaristomeren tutkimuslaitos (Turun yliopisto), ja sääksen pesimäaikana tehtävistä toimenpiteistä (rengastus heinäkuussa, kameran huolto) Sami Lyytinen (Turun ammattikorkeakoulu), jolla on 25 vuoden kokemus sääksen ja muiden isojen petolintujen kanssa toimimisesta.

Kamerakuvausten toteuttamisesta ei aiheudu häiriötä sääksen pesinnälle, sillä kameran ja sen oheislaitteiston huolto toteutetaan pesimäajalla ainoastaan poikasten rengastuksen yhteydessä heinäkuussa, mikäli huolto on välttämätöntä. Muussa tapauksessa huolto suoritetaan pesimäajan ulkopuolella. Kameralla tarkkaillaan vain sääksen pesintää, muita satunnaisesti pesimäkauden ulkopuolella kuvassa esiintyviä lintulajeja (varis, lokkilinnut, merikotka) ei rekisteröidä. Vastaavan tutkimusaineiston hankkimiseen ei ole olemassa vähemmän pesintää häiritseviä menetelmiä.

Lupaa haetaan opetus- ja tutkimustarkoituksessa. Pesintää kuvataan osana valtakunnallista sääksen pesimäseurantaa. Kuvauksen avulla saadaan tietoa sääksen perusbiologiasta, kuten sääksen kunnosta ja käyttäytymisestä, elinkierrosta, pesinnän ajoittumisesta sekä pesinnän onnistumisesta. Lintuja häiritsemätön infrapunavallo mahdollistaa ympärivuorokautisen tarkkailun, mikä on oleellista mahdollisten pesää uhkaavien tekijöiden havainnoimiseksi ja ymmärtämiseksi.

Turun yliopisto ja Turun ammattikorkeakoulu tekevät pesäkameralla valtakunnallisen pesimäseurannan lisäksi sääksen ravinnonvalinnan muutoksiin liittyvää

seurantatutkimusta. Ravinnonvalintamuutokset ovat seurausta meriympäristössä tapahtuneista muutoksista ja niiden seurannaisvaikutuksista eliöyhteisöissä. Merkittävän ympäristömuutos viimeisten vuosikymmenten aikana on ollut rehevöityminen, joka on muuttanut oleellisesti alueen kalakantoja (mm. särkikalojen ja kuhan yleistyminen), mikä edelleen on ollut havaittavissa sääksen saaliinvalinnassa. Jatkossa tullaan seuraamaan vaikuttaako esimerkiksi saaristomeren valuma-alueella toteutettava laajamittainen kipsikäsittely myös sääksen ravinnonvalintaan.

Lisäksi ravinnonhankinnan osalta tarkkaillaan tulokaslajien, kuten mustatäplätokkon, osuutta ravinnossa. Erityisen lisän sääksen ravinnonvalinnan seurannalle luo yleisön lähettämät vinkit, joiden avulla paljastui esimerkiksi mustatäplätokkon merkitys sääksen ravintokohteena. Livekuva saavuttaakin helposti laajan yleisön, ja se lisää osaltaan luonnonsuojelua edistävää ympäristötietoisuutta.

Määräykset, joita hakemus koskee

Sääksi on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu.

Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsäkierron kannalta tärkeillä paikoilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan sääksen pesinnän kuvaamiseen alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 31.12.2029 asti Seilin saarella hakemuksessa määritellyllä sääksen pesällä.
- 2 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 3 Kuvaaminen ja laitteiston huolto eivät saa vaarantaa sääksen tai mahdollisesti pesimään tulevan muun rauhoitetun linnun pesintää. Kameroiden asentamisen ja poistamisen tulee tapahtua pesimäkauden ulkopuolella. Mikäli kuvauksen havaitaan merkittävästi häiritsevän pesintää, tulee laitteisto poistaa viipymättä.
- 4 Käytettävät laitteet ja välineet on sijoitettava maastoon siten, että ne eivät houkuttele ulkopuolisia henkilöitä pesän läheisyyteen. Kuvauskulmat tulee rajata niin, ettei paikka ole tunnistettavissa tai muuten tule julkiseksi.
- 5 Sivustolla, jolla pesäkuvaajaetaan julkiseksi, tulee olla maininta, että pesäkuvaukselle on myönnetty luonnonsuojelulain mukainen poikkeuslupa sääkseä koskevista rauhoitussäännöksistä. Samassa yhteydessä on ilmoitettava tämän päätöksen asianumero VARELY/8791/2024.
- 6 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
- 7 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 8 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 9 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain vuoden loppuun mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/8791/2024 varustettuna. Raportista tulee ilmetä mahdollisten huoltotöiden tarve sekä huoltotöiden kesto ja ajankohdat. Raportin toimittamisen yhteydessä tulee lisäksi antaa yhteenveto

kuvamateriaalin alustavista tuloksista, kuten mahdollisista pesinnän keskeytymisen syistä ja pesintätuloksesta sekä arvio kuvauksen vaikutuksesta pesivän parin pesintään.

- 10 Hakijan tulee pyydettyäessä luovuttaa kuvamateriaali Varsinais-Suomen ELY-keskukselle suojelutarkoitusta varten. ELY-keskus voi harkintansa mukaan luovuttaa materiaalia kolmansille osapuolille em. tarkoituksessa.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää tutkimus- ja opetustarkoituksessa.

Sääksen pesintää kuvaamalla saadaan lisää tietoa lajin perusbiologiasta ja pesimiseen liittyvistä yksityiskohdista. Kuvamateriaalin avulla voidaan mm. seurata sääksien kuntoa ja käyttäytymistä. Erityisenä tutkimuskohteena on sääksien ravinnonvalinta ja se, millainen vaikutus ympäristömuutoksilla kuten tulokaslajeilla ja rehevöitymisellä on. Ko. pesää on seurattu jo pitkään, joten kuvauksen jatkaminen on erityisen perusteltua pitkäaikaisseurannan näkökulmasta. Lisäksi kuvaustoiminnalla on ympäristökasvatuksellinen merkitys, sillä pesinnän seuraaminen reaaliaikaisesti voi lisätä ihmisten kiinnostusta luontoa kohtaan.

Muuta tyydyttävää tai vähemmän lajin pesintää häiritsevää keinoa vastaavan tiedon saamiseksi tutkimus- ja opetuskäyttöön ei ole saatavilla. Luvan mukaisilla toimilla ei vaikuteta sääksen suojelutasoon heikentävästi, sillä aiemmat kuvaskokemukset ovat osoittaneet, että kuvaaminen ei merkittävästi häiritse pesiviä sääksiä. Aiemmasta poikkeusluvasta on raportoitu asianmukaisesti ja hakijalla on Metsähallitukselta poikkeuslupa toimia valtion omistamalla suojelualueella tutkimustarkoituksessa.

Kuvattava pesä sijaitsee Seilin Saariston Natura 2000-alueella (FI0200064 SAC/SPA). Luvan mukaisesti toteutettuna toimenpiteillä ei ole vaikutusta niihin luontoarvoihin, joiden perusteella kohde on liitetty Natura 2000-verkostoon, eikä luonnonsuojelulain 35 §:n mukaista vaikutusten arviointia tarvita.

Lintudirektiivin 10 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden on edistettävä luonnonvaraisten lintujen tutkimusta sekä muuta työtä niiden suojelemiseksi.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 34 §, 35 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artiklat 1, 10

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin, sääksen pesimääjalla tapahtuviin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää ja ratkaissut yksikön päällikkö Olli Mattila.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi
Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi
Lounais-Suomen poliisilaitos kirjaamo.lounais-suomi@poliisi.fi
Parainen parainen@parainen.fi
SLL Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri varsinais-suomi@sll.fi
Tapiola Varsinais-Suomi—Satakunnan ry. info@tapiolary.com
Turun lintutieteellinen yhdistys ry. (TLY) suojelu@tly.fi
Pargas Naturskyddsförening parainen@sll.fi

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/8791/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/8791/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää Liisa 11.02.2025 10:28

Ratkaisija Mattila Olli 11.02.2025 10:32

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, 20101 Turku

Puhelin: 029 56 42410

Telefax: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.